

ПОЗОРИШТЕ.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

ИЗЛАЗИ ЧЕТИРИ ПУТА ПРЕКО НЕДЕЉЕ. — СТОЈИ ЗА НОВИ САД 40, А НА СТРАНУ 60 НОВЧИЋА МЕСЕЧНО.
ЗА ОГЛАСЕ НАПЛАЋУЈЕ СЕ ОД ЈЕДНЕ ВРСТЕ 3 И 30 НОВ. ЗА ЖИГ СВАКИ ПУТ.

Д Е М О Н

(Наставак.)

Геније

Тешко свуда своме без својега!
Сродство крви свет је замножило,
Сродство душе благослов је стекло;
Сродан сродном помоћ је најјача!
Лазарева ти си десна рука,
Лазар глава српства васколика!

Демон.

У синциру робље стење;
Господство се умљу даје,
Колена си господскога,
Велможа си сизног цара;
Владаљачко т' име краси —
У царству ти нема паре.
С' тога т' Султан руку пружа,
А из руке правду нуди. —
Сродан царе војску даје —
— Војсковођа царев слуга! —
Туђин царе круну даје
Деспот Вуку Деспотово
Господину Господарство!
Која ј' вера права вера?
Које ј' сродство замашније?

Геније

Сродство крви на небу се веже
Вечито је као и небо само,
У туђинству сродства крви нема,
Невери је небо затворено! —
Цар дарива своју крв рођену,
Даје Вуку најдражије благо;
А ко даје најдражије своје,
Највише је с њиме даривао. —
Туђин царе туђе добро нуди:

Отет' ваља па га понудити!
Хоћеш своме своје отимати,
Ол' туђину своје даривати?

Демон

У Крушевцу царски двори,
Уза дворе цветна башта;
У сред врта до два цвета —
Један цветаљ Ђиљан — Мара,
Други ружа Вукосава.
Мирисом су врт побриле,
Сјајном круном осветлиле,
Отуд иду два јунака
Деспот Вуче и Милош;
С Браницева један дође,
Са Поцерја други спеши;
Сваки царски врт облеће;
Сваки хоће царско цвеће.
Јунацима царе збори:
Ђиљан цветаљ племенити
Господеску ће груд да кити;
Али ружу мирисаву
Бољи јунак узбрат' може.
Засветлише бојни мачи
Усеред врта царевога,
Засијаше очи црне,
Задрхтало мирис — цвеће — —
Ђиљаном се Вук окити
А ружицу Милош узбра! —
Ружа ј' цару мио цветаљ,
Милош седи уз колено:
С господством се двори ките,
Ал' јунаштво дворе диже.

(Вук хода немирно по позорници за тим опет седа)

Геније.

Са јунаштва Деспот Вук се слави,
Са врлине Милош слави пође.
Ко се једном са врлином дружи,
Тај на славу насртат' не може!
Обилићу твоју руку пружи,
Врли Милош душу ће ти дати.
Пред вама ће сила да с' поклони,
За вами ће песма да заори.
Сила турска хоће пропанути
Након вас ће слава останути!

Демон

Деспот Вуче, не дај плећа,
Да од њега мост сагради
Цар Лазару омиљени
Млад Милошу од Поцерја!
Што освоји храбри Деспот Вуче,
Царево је, тако закон хоће:
Ком цар даде онога је,
Воља царска и то ј' закон.
Чим се царе силни са победе врати
Нову круну меће, своју зету даје.
Ко је цару мио зете,
Тај са њиме круне дели.
У Милоша мишца снажна
Обилића чело сјајно,
Хоће круну да понесе.
Светлу круну деспотову.

(Вук ђина и хода у заносу)

Узми Деспот Вуче што ти Мурат пружа,
За јуначку руку нову круну даје;
Вера му је права вера
Сродство му је замашније.

(У беснилу Вук излази на демонову страну, Геније покрива лице и одлази. Демон исчезава злобно смејући се.) (Грми и сева.)

III. ПОЈАВА.

Позорница је с пред помрачена и представља дивљи кршевити предео, страг је осветљен а простира на пољана; на њоји леже групе рањених војника српских. Неки седе погрђени. Музика свира тихо. Вук прелази преко позорнице и погледа устрашено на бојиште.

Вук.

Ох, ужаса јоште невиђена!
Тешка рука Бога осветника
Спустила с' тихо на пороке наше. —
Јадна браћа моја, жртве црног пакла,

Веље славе српске стубови препукли:
Братска вас је рука у сурвину вргла,
Братска вам је рука срца оквила,
Братска вам је душа душу ојдила.

(Погружен пада на стену.)

(Вила појављује се на висини иза бојишта држећи у рукама гусле.)

Вила.

На Косову излазило сунце,
Косово је поље осветлило.
Ероз чадорје промолило главу,
У чадорју звека од оружја,
Свак' се паше а Бога призивље,
Само један шатор онемио
Самртна је у њему тишина;
То је шатор Милош Обилића.
Будило га са истока сунце:
Устај, устај војвода Милошу,
Свуд' се чује звека од оружја,
Свак' се паше а Бога призивље
Сам ти хоћеш зору да преспаваш,
Из шатора одјегује тужно:
Не ће Милош зору да преспава;
Клевета га из постеље диже,
Одведе га у таборе турске,
А на ноге падини Мурату — —
Шта је онде Милош починио
Запева ће посестрима Вила!

Над Косовом жарко сунце сија,
Од копља је гору осветлило,
Елистају се у гори штитови,
Међу њима два се златна виде;
Један носи орла двоглавога,
Други носи месец и звездицу.
Два се штита силоно ударите,
Орлан штит је средом препукао,
Под њиме се царска глава види.
Цар Лазара глава поносита
Црној земљи лице оборила. — —
У молитви усна задрхтала:
„Прости Боже, моје тешке грехе,
Рођена ме деца напустила,
У туђинству оца потражила
Туђем цару главу приклонила!
Прости Боже и душу ми прими!“

(Наставиће се.)

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

* („Јелисавета.“) У недељу 9. јануара давана је: „Јелисавета, кнегиња црногорска“ од Ђ. Јакшића. Ту је драму за нашу позорницу удеоио А. Хаџић. Тим удешивањем ако комад и неје много добио, ал' изгубио неје за цело пишта. До сада је немило дирало гледаоце у том комаду то, што Ђурашко олако пролази, и ако је готово сам крив свој невољи у драми. Удешивајач је пети чин тако изменено, да и Ђурашко пада од станишине руке, и то бранећи Јелисавету. Та измена ненаноси квара целом драматском склопу, а ублажује гледаоца кад види, да кривца постиже за недело му заслужена каштита. Најбоље би било, кад би се сам писац латио тога посла, да своју драму, нарочито четврти и пети чин јој, преради онако, као што то захтевају закони о драмама да послуша и савете наше критике. Тиме би учинио велику услугу нашој драматској књижевности, а зборник позоришних дела обогатио би драмом, која би се могла одржати на нашем репертоару још дуго и много.

Представа је добро испала. У томе пајвеђу заслугу имају Ружићка, (Јелисавета) и Ружић (Радом). Одмах за њима долазе Суботић (Вујо) и Брана (Ђурашко.) Обојица су својим задатцима лепо одговорила. У Лесковића (Бошка) и Станчића (Богдана) било је доста млађане ватре. Да су у тој ватри и истрајали, неби им се могло учинити велика приговора, ал' овако сваки час могао си приметити, да је то само варукави глум. Ко хоће друге да занесе, мора и сам занесен бити!

* (Ред представа.) У петак 14. јануара пајај светога Саве свечана представа, и то први пут: „Младост Доситеја Обрадовића.“ Слика из живота у 5 раздела, с певањем, од К. Трифковића. — У недељу 15. јануара: „Стари бака и његов син хусар.“ Позоришна игра у 3 раздела, с певањем, од Ј. Сигетије, за српску позорницу прерадили Ј. Ђорђевић и Л. Илић.

П О З О Р И Ш Т Е .

* (Народно позориште у Београду.) За привременог управитеља народнога позоришта у Београду наименован је Милан А. Симић на место досадањег управитеља Ђ. Малетића, који је дао оставку на то звање.

* (Мађарско народно позориште.) По званичним извештајима, који су сада путем штампе јавности предани, добило је мађарско народно позориште у Пешти за пропшту годину до 135,000 фор. а. вр. државне помоћи. Претплата годишња изнела је

75,352 а пазарено је на каси 156,868 фор. а. вр. Цело примање изнело је 396,641 фор. 95. и. а издавање 396,602 фор. 94. и. Нових се комада научило свега за годину дана 17, и то 10 изворних, а 7. преведених.

М У З И К А .

* (Бранковић) Фрања Ербел, који је за мађарску позорницу неколико добрих опера написао, као што су: „Владислав Хуњади“, „Ванк-бан“, и т. д. — ради сада на новој опери, којој је име наденуо „Ђурађ Бранковић.“ Та ће опера још овог пролећа бити готова, а за мотиве јој употребио је писац много и од наших српских народних напева.

К Њ И Ж Е В Н О С Т .

* (Награда) Руско министарство просвете расписало је награду од 1500 рубала у сребру за најбољи животопис Михаила Ломоносова. Особито се има навести све, што буди поштовање и захвалност према томе песнику, и што може занимати свакога Руса. Михаило Ломоносов, који се родио г. 1711., сматра се као оснивач нове руске књижевности. Што је Петар велики у политици, то је Ломоносов у књижевности. Он је био песник, филолог, историчар, јестаственик и сликар. Има великих заслуга у томе, што је истребио из књижевнога језика све туђе речи. Ломоносов је умро у априлу 1768. године.

Р Е З Б А .

* (Попрсје Ивана Гундулића.) У народном дому у Загребу изметнуто је на углед попрсје Ивана Гундулића, песника „Османиде.“ То попрсје израдио је од садре *Ivan Рендић* из Брача у Далмацији. Он је ученик академије „delle belle arti“ у Млецима, и како се види, сљубављу прати предмете нашега света.

Н Е К Р О Л О З И .

* (Јан Калинчак.) Јан Калинчак, новелиста словачки, познат и напом свету са свога лепога дара, умро је 16. јан. п. г. у Турчанском св. Мартину у својој 39 години. Писаје је и на ченчиком језику. У последње доба био је уредник словачког белетристичког листа „Орела.“

* (Рафаило Михајловић Зотов), један од старијих руских књижевника преставио се у Павловском 29. септембра п. г. у 77 години свога живота. Радио је много на књижевном пољу. За позориште петроградско радио је 35 година, па је за њега које написао, које превео више од 100 комада, то у прози, то у стиховима.

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

ИЗВАН

ПРЕДСТАВА ДЕВЕТА.

ПРЕТИЛАТЕ.

У Н. САДУ У ПЕТАК 14. ЈАН. НА ДАН СВЕТОГА САВЕ 1872. СВЕЧАНА ПРЕДСТАВА
У НОВОЈ ПОЗОРИШНОЈ ДВОРАНИ

ПРВИ ПУТ:

МЛАДОСТ

ДОСИТЕЈА ОБРАДОВИЋА.

Слика из живота у 5 раздела, с песмама, написао К. Трифковић.

О С О Б Е:

Димитрије, доцније Доситеј Обрадовић	Ружић.
Баба Никола, његов ујак	Шешић.
Мајстор капамадија	Соколовић.
Ника Путин, први	Рашић.
Други { момак код мајстора	Лукић.
Трећи,	Бунић.
Игуман { калуђери	Зорић.
Василије Осечанин { калуђери	Суботић.
Антоније велики	Недељковић.
Јанићије, параклисара { калуђери	Соколовић.
Дионисије Хрваћанин	Пешић.
Шумар	Хацић.
Мара, шумарева девојка	К, Савићева.
Танасије, Ђак у манастиру.	Станчић.
Гласник	Лукић.

Сватови. — Прва радња збива се у Темишвару; остале радње у манастиру Опову.

Ко од наших претплатника жeli своја места за ову представу задржати неба се изволи тога ради пријавити у позоришној писарници најдуже до 11 саходата пре подне.

У недељу 16. јануара: „**СТАРИ БАКА**.“ Позоришна игра у 3 радње, с песмама, од Ј. Сигетије, за српску позорницу удесили Ј. Ђорђевић и Л. Илић.

Поједини бројеви овога листа продају се обдан по 5. н. а. вр. и то: у трговини Пере Попадића, Паје Миросављевића, Стеве Ратковића и Јоце Филиповића, у срп. народној задружној штампарији, у позоришној писарници и у вече на каси.

ПОЧЕТАК У 7 А СВРШЕТАК У 10 САХАТА У ВЕЧЕ.